

Rini wijst de weg...

Met een nerveus gebaar schoof Eduard Brunse de papieren van zich af. Het ging niet meer vanavond. De letters dansten als een troep vogelverschrikkers voor zijn ogen heen en weer. De hele dag waren er al letters en nog eens letters geweest. Na de maaltijd had hij met nieuwe moed geprobeerd het vele werk wat te doen slinken, echter met een pover resultaat. Zijn ogen dwaalden onrustig door de kamer, totdat ze tenslotte bleven rusten op de foto die op zijn schrijftafel stond. Een innemend meisjesgezicht scheen hem vol verwachting aan te zien.

„Rini!” prevelden zijn lippen. „Het valt me zo zwaar! Ik kan je niet missen en onze Rini evenmin! Je zou het niet willen geloven als je wist hoe zwak ik soms ben. Ik kan me niet genoeg met het kind bemoeien. Ik weet niet voor alles een oplossing zoals jij altijd wist! O, Rini! O, Rini!”

Vermoeid gleden zijn handen langs het bureau omlaag. Hij merkte niet dat de deur langzaam openkierde. Met kleine voorzichtige stapjes kwam het meisje dichterbij. Er lag op dit moment een guitige twinkeling in haar oogjes.

„Hu!” zei ze plotseling toen ze vlak naast hem stond.

„Hè, vrouwtje... je laat me schrikken. Ik dacht dat je al lang in bed lag. Het is al erg laat!”

„Oma heeft voorgelezen, pappie! Een mooi verhaal! De juffrouw zei er niets van! En morgen ga ik lekker toch niet naar school...!”

„Niet naar school en waarom niet?”

„Dat weet pappie toch wel! Mijn juffie is ziek. En vanmorgen mocht ik ook weer met oma mee terug, omdat ik al door de ramen zag dat juffie er niet was. Die andere juf kende ik wel. Ze is zo streng! En nou hoef ik morgen ook niet. Oma is er fijn nog! Wanneer is oma's huis af, pappie? Duurt het nog wel twintig weken voor de timmerman klaar is en de behang- en verfmeneer? Waarom blijft oma niet altijd bij ons? Ik vind het helemaal niet fijn als oma weggaat. De juffrouw broemt zo dikwijls en oma haast nooit. Waarom blijft oma nou niet, pappie?”

„Oma is al een beetje een oud vrouwtje en soms heel gauw moe! Daarom blijft oma in haar eigen huisje wonen. Dat wordt nu mooi gemaakt, begrijp je?”

„Hoeveel weken duurt het nog, pappie?”

Het kleine ding liet zich niet van de wijs brengen. Haar oogjes stonden nu niet blij meer. Verschrikt keek ze achterom, toen na een vinnig tikje juffrouw van Laar, de huishoudster, in de deuropening stond. „Je bent stout, Rini,” zei ze geprikkeld. „Je mag papa niet storen! Kom gauw mee! Het is al veel te laat geworden.”

Beschermend legde Eduard Brunse zijn hand op het hoofd van zijn dochttertje.

„Ze vertelt me daar juist over moeilijkheden op de kleuterschool. Is de juffrouw ziek? En hoeft ze nu morgen niet naar school?”

„O, Rini... mag jij zo jokken?”

De beschuldiging kwam als een gevoelige slag op

het kleine hoofdje neer. Juffrouw van Laar stond nu vlak naast haar. Het meisje zocht nog meer bescherming door dicht tegen vaders stoel te leunen. „Ze moet wel naar school, maar ze wil per se niet. Vanmorgen heeft uw moeder haar weer mee teruggebracht. Ja, oma kan ze wel om haar vinger winden, maar morgen zal ik haar zelf wegbrengen.”

„Nee pappie nee! Oma zei... oma zei...”

Nu zat ze op haar vaders knie.

„Luister eens Rini,” begon Eduard overredend. „Wie zegt het dat de juffrouw ziek is? Ze kan wel naar een trouwpartij geweest zijn of naar de tandarts!”

„Nee, nee!” 't kleine hoofdje schudde heftig heen en weer. Schouderophalend stond juffrouw van Laar erbij. Als Rini haar kind was wist ze het wel! Doorzetten natuurlijk! Bespottelijk gewoon zoals dat kind aan de schooljuffrouw hing! Het was juffie voor en juffie na! En dat de oude mevrouw vanmorgen aan die grillen had toegegeven was toch al te gek! Als de juffrouw nu eens werkelijk ziek was kregen ze haar in weken niet naar school!

„Mag ik dan morgen thuisblijven?” vleide het stemmetje dicht bij haar vaders oor.

Hulpzoekend keek Eduard zijn huishoudster aan. Ondoorgrondelijk was nu haar blik.

„Dat zullen we morgen wel zien,” zei hij toen vlug en zette het kind van zijn knie.

„En ik ga lekker toch niet!” zei het kleine ding strijdlustig. Eduard negeerde deze uitdaging. Heel mat zei hij: „Nu vlug naar bed Rini! Het is hoog tijd! Welterusten!”

Dat Eduard bij dit ogenschijnlijk huis- en schoolincident betrokken zou blijven, bleek reeds de volgende dag. Rini was aan de ontbijttafel knorrig en dwars. Ze schoof haar bordje van zich af en zei vastbesloten: „Ik ga niet naar school!”

Ida van Laar keek Eduard over tafel aan met een gezicht van — dit is nu uw kind, wat moeten we daar mee aan? —

Met al zijn opvoedkundige kennis uit week- en maandbladen vergaard zou hij nu juist een beslist antwoord moeten kunnen geven. Maar iets weerhield hem hiervan. Jammer dat zijn moeder het ontbijt op haar kamer gebruikte, nu kon hij van haar geen hulp verwachten. Zijn, in de ogen van Ida van Laar toch al povere opvoedkundige kwaliteiten, deden hem nog een ogenblik aarzelen. Dan zei hij al half toegegeven: „Waarom zou je vanmorgen niet gaan? Ik geloof er niets van dat juffie ziek is! Ik denk dat er gisteren een... feestje was of...”

„Nee,” zei het kind beslist. „Ze is wel ziek. En ik ga niet!”

Wat moest hij nu zeggen om in de ogen van de huishoudster alsnog zijn prestige te redden! Met tegenzin konstaterde hij voor de zoveelste keer dat hij geen baas meer was in eigen huis. Dat zij het kind per se naar school scheen te willen heb-

Kort
verhaal...

ben, stuitte hem meer tegen de borst dan hij zichzelf bekennen wilde... De zaak was nog niet goed uitgepraat; toch zweeg hij. Dan moest ze het zelf maar uitzoeken. Hij had belangrijker dingen aan zijn hoofd dan zulke kleinigheden. Dat het voor zijn kind geen kleinigheid was, bleek uit het feit dat ze er telkens weer over begon. Met een zeer ontevreden gevoel over zich trok hij tien minuten later de buitendeur achter zich in het slot. Te vergeefs keek hij om naar het brede raam waarachter Rini hem iedere morgen gedag zwaaide. Wel droeg hij haar dringende stemmetje met zich mee: „Pappie bel juffrouws mammië dan es op! Kijk maar in het dikke boek daar staat het in.”

Nog in gedachten liep hij de blauwstenen stoep op waarboven de brede deuren „Uitgeverij” vermeld stond. Even drong er een wrang lachje naar zijn lippen; maatschappelijk bezat hij alles wat hij zich wensen kon. Alleen dat ene... wat hem het meeste waard was geweest, lag in puin. Zij, die zijn eigenlijke levensgeluk had betekend was hem ruw ont-nomen. Zwaar drukte het gemis op hem en op 't leventje van de kleine Rini. Al verscheidene huishoudsters had hij in de laatste twee jaar over de vloer gehad, maar bij de een was het dit en met de ander dat geweest. Ida van Laar die nu zijn huishouding bestuurde en Rini verzorgde was nog de prettigste in de rij der gediensstigen geweest, maar ook met haar scheen de beste tijd voorbij te zijn. Hij moest haar tegenwoordig naar de ogen zien of dit of dat haar goedkeuring kon wegdragen. Ze nam beslissingen waar Rini vroeger nog wel met hem over gesproken zou hebben. Met een zucht ontdeed Eduard zich van zijn jas en hoed.

Vervelend, telkens hoorde hij Rini's stemmetje weer. Hij knikte verstrooid naar het kantoorpersoneel dat hem in het langs gaan vriendelijk groette. Er lag een flinke stapel post op hem te wachten. Met een frons tussen zijn ogen begon hij zich er doorheen te werken. Halverwege

schoof hij echter wild zijn stoel achteruit. Hij belde om de telefoongidsen en begon serieus te zoeken. De naam van Rini's juffie lag hem vers in het geheugen. Er ging geen dag voorbij of ze werd door Rini genoemd. Wacht eens deze zou het zijn! Hij begon meteen te draaien. Waar zo'n klein ding je al niet toe brengen kon. Het gekst van alles was dat hij nu nog niet wist wat hij zeggen zou. Verbeeld je dat alle vaders aan de telefoon gingen hangen om te vragen waar juffie bleef. Veel tijd om te denken had hij niet.

„U spreekt met de vader van Rini Brunse! O, bent u de moeder van de juffrouw! Is uw dochter thuis? Ja — is het niet te veel moeite? Dank u wel mevrouw! Dag mevrouw!”

Vriendelijke dame die moeder, ze zou hem doorverbinden. Eigenlijk nergens nodig voor geweest. Ze had hem net zo goed...

„O ja, ja u spreekt met de vader van Rini Brunse”, zei hij voor de tweede maal. Ik zou u een heel onbescheiden vraag willen doen... bent u ziek of is u gisteren naar een trouwpartij geweest? Dus toch ziek! O, wat naar voor u! — Gelukkig maar, ik bel u in opdracht van mijn dochter. We kunnen haar namelijk met geen mogelijkheid naar school krijgen omdat u er niet bent. Wat moeten we daar nu mee aan? Als ik tijd had zou ik haar zelf wegbrengen. Ja... ja... doorzetten natuurlijk. U kunt zeker niet zeggen wanneer u weer beter hoopt te zijn. Volgende week dacht u? Mag ik u voor de zekerheid nog eens bellen? Nu, juffrouw de Graaf het allerbeste met u! Dag juffrouw!”

Met 'n brede glimlach op zijn gezicht legde Eduard

de hoorn op de haak. Rini had dus wel gelijk gehad, dat kleine ding. Het zou een teleurstelling zijn voor juffrouw van Laar, want wat Rini zich in haar hoofdje gezet had, kreeg je er niet gemakkelijk uit. Het was misschien niet pedagogisch verantwoord om haar thuis te houden. Maar wel gezellig voor moeder om dat kleine ding om zich heen te hebben. Eduard zuchtte. Als moeder weg was zat hij weer alleen met Ida van Laar en Rini. Dat dit samenzijn zich dan de meeste dagen alleen tot de maaltijden zou beperken wist hij van te voren. In ieder geval niet langer dan Rini's bedtijd. Daarna zou zijn werk hem weer opeisen en hopelijk in gelijke tred zijn gedachten daarbij gespannen houden.

Bijna een week was voorbij gegaan. Ida van Laar liep rond met een gezicht van zeven dagen slecht weer. Rini daarentegen scheen er in deze week uit te halen wat er in zat nu oma er nog was. De oudere vrouw en het kleine meisje waren de hele dag in elkaars gezelschap. Eduard piekerde er al meer en meer over of hij niet wat sterkere drang op zijn moeder had moeten uitoefenen om haar bij zich te houden. Het hele huis was door haar komst opgevulld en met de sfeer doortrokken die moeder eigen was. Hij hoorde vaker dan voor die tijd Rini's lach door de kamers schallen. Dit gaf hem al sterker het besef dat Rini veel gemist had. Oma en juffie van school waren degenen waar Rini's leventje omheen draaide op dit moment.

Dat ze hem dagelijks vroeg wanneer hij weer aan juffie belde, bewees welk een grote plaats ook zij in het kleine leventje innam.

Met weinig interesse nam hij een brief van het stapeltje af. Opeens was zijn aandacht gespannen.

— *Zeer geachte heer Brunse* — las hij.

Met schroom begin ik deze brief aan u.

Heel graag zou ik uw oordeel over een verhaal vernemen dat ik geschreven heb. Ik sluit het kopietje hierbij in en hoop dat u er de tijd voor zult kunnen vinden om deze pennevrucht te lezen.

Met veel spanning wacht ik uw antwoord af.

Met vriendelijke groeten,

Uw Yvonne de Graaf

P.S. Morgen hoop ik mijn werk op school weer te hervatten. Wilt u Rini mijn hartelijke groeten doen?

Er speelde een glimlach om Eduards lippen toen hij de brief op het stapeltje legde. Hij belde meteen om de koffie en begon te lezen. Hij meende deze vlotte manier van afwerken aan zijn dochttertje verplicht te zijn. Rini moest eens weten dat hij het werk van haar juffie las...

Het duurde niet lang of Eduard dacht niet meer aan de relatie van de maakster van deze kopie en zijn kind. Er lag een peinzende trek op zijn gezicht toen hij na een poos ingespannen lezen de vellen papier opzij legde. Haastig alsof er geen minuut verloren mocht gaan draaide hij het telefoonnummer. Hij hoorde duidelijk dat zij heel verrast was dat hij haar nu al over haar werk wilde spreken.

Jazeker — ze zou vandaag kunnen komen. Ze had verlof van de dokter om naar buiten te gaan. Mocht ze ook al in de avondlucht, peilde hij voorzichtig. Zeven uur bij hem aan huis. Was dat afgesproken? Toen Eduard de hoorn op de haak had gelegd leunde hij een ogenblik moe achterover in zijn stoel. Een ondefinieerbaar gevoel had zich plotse-ling van hem meester gemaakt. De jongste be-diende die na een bescheiden klopje meteen voor

hem stond, bemerkte direct iets van deze veranderde houding.

„De baas is best te spreken”, vertelde hij aan ieder die het maar horen wilde. „Het heeft vast iets te maken met de kopie die ik vanmorgen plotseling moest brengen. Er is vandaag haast geen brief de deur uitgegaan.” En gelijk had de jongen.

Met nog steeds die vreemde opwindning en aan de andere kant een onvoldaan gevoel omdat hij zijn taak niet af wist, verliet Eduard zijn kantoor vroeger dan hij meestal gewoon was. Blij sprong Rini in de gang tegen haar vader op. In de eetkamer stond de tafel al gedekt. Onmiddellijk zag hij dat ze die avond maar met zijn drieën zouden zijn. De oude mevrouw gaf meteen geagiteerd uitleg.

„Juffrouw van Laar is vanmiddag plotseling vertrokken. Haar moeder is heel onverwachts overleden. Ze dacht dat ze wel een weekje weg zou blijven. Of ik aan jou wilde vragen of dat goed was.” „Dat is erg voor haar”, zei hij onmiddellijk. „Maar wat die vraag betreft, die had ze beter niet door u kunnen laten overbrengen. Ik denk niet dat ze zich er aan zou storen, wanneer ik zei dat ze eerder terug moest komen. Alleen u zit ermee en dat is het ergste!”

Wel flitste ogenblikkelijk een lichtpuntje door hem heen. Vanavond zouden er geen onprettige dingen gebeuren wanneer juffrouw de Graaf er zou zijn. Rini moest maar een poosje langer opblijven. Hij zou juffrouw de Graaf eerst in de gezellige huiskamer laten met moeder en Rini erbij. Later als Rini in bed lag zouden ze over haar werk praten. Hij stelde zich even Rini's gezichtje voor.

„Je schijnt het helemaal niet erg te vinden Edu”, zei de oude mevrouw en haar stem klonk scherper dan ze bedoelde. Rini was even naar boven, iets voor haar poppekinderen halen.

„Ik zei het toch al moeder”, suste hij onmiddellijk. „Voor u is het 't ergste! Als u er tegenop ziet zal ik proberen hulp te krijgen.” De oude dame schudde het hoofd. Ze begreep Edu vanavond niet. Hij deed net of het hem niet aanging.

„Kunnen we aan tafel gaan moeder? Vanavond krijg ik bezoek of liever *wij!*”

Hij draaide luisterend zijn hoofd in de richting van de deur en legde een vinger op zijn mond.

De oude mevrouw was tijdens de maaltijd stiller dan gewoonlijk. Kwam het doordat haar zoon en Rini aan tafel zoveel met elkaar te praten hadden? En dat geheimzinnige bezoek die avond — wat zou dat te betekenen hebben? Met een zekere tegenzin zat ze voor zeven met een handwerkje onder de lamp. Rini speelde met haar poppen; blij als ze was nog even op te mogen blijven.

Eduard had de krant gepakt.

„Kon oma maar altijd hier blijven”, zei het kind en ze raakte onbewust het punt aan waar moeder en zoon ook mee bezig waren. „Dan zal ik altijd helpen met afdrogen! En nog veel meer! De vaat moet nu ook nog gewassen hè, oma? Wast u de vaat niet, oma? Of doet de juffrouw dat over een paar dagen, oma?”

Glimlachend streelde de oude mevrouw het blonde meisje door de haren. „Zo doet juffie ook weleens, oma! U weet niet hoe ik verlang om juffie even te zien! Ze is al zo lang ziek! Wanneer belt pappie weer eens op?” Eduard behoefde geen antwoord te geven; de bel ging. Onmiddellijk sprong hij op. Met haar hoofdje tegen Oma's knie geleund wachtte het kind op wie er binnen zou komen. Haar oogjes werden groot groot van blijdschap toen de kamerdeur open ging.

„Dus u bent niet ziek meer...!” zo begroette haar hoge stemmetje de gast. „Dan kom ik morgen

weer op school.” Eduard en zijn moeder keken met een glimlach toe bij dit onverwachte weerzien. Er kropte iets in Eduards keel en ook zijn moeder moest even iets wegslikken. Al heel gauw zaten ze gezellig te babbelen. Voor deze ene keer mocht Rini af en toe ook wat mee praten. Maar het opgewonden stemmetje en de bloesjes op haar wangetjes lieten geen twijfel waar het kind nu het meest behoefte aan had.

„Het wordt bedtijd, puk”, zei Eduard plotseling. „Ja ik zal je naar boven brengen”, haastte mevrouw Brunse zich te zeggen. Er kwam nog wel het een en ander aan te pas voor Rini goed en wel onder de wol lag. Intussen kwam een meer zakelijk gesprek op gang. Yvonne de Graaf had kleurtjes van opwindning toen Eduard haar vertelde wel iets in het verhaal te zien. Met een kleine verandering hier en daar zou het wel voor elkaar komen.

„Maar nu zou ik graag een ding van u willen weten.” Eduards hart klopte sneller dan gewoonlijk toen hij deze wat onbescheiden vraag stelde. En waarom hij het deed, kwam hemzelf volkomen raadselachtig voor. „Dit verhaal juffrouw uh... de Graaf is dit als ik het zo noemen mag autobiografisch... Ik bedoel het is volgens mij zo doorleefd... zo echt...” Verder hoefde hij niet te gaan. Hij schrok van de uitdrukking op haar gezicht. Een diep schaamtegevoel kwam over hem. Hij zou zijn verdiende loon hebben wanneer ze onmiddellijk de kopie opeiste. In tegenstelling daarmee zei ze kalm: „Ja zo ongeveer is het in mijn leven ook gegaan. Ik wilde dit eigenlijk voor mezelf houden, maar een bijzonder goede vriendin van mij, die door samenloop van omstandigheden dit verhaal in handen kreeg, raadde mij aan te proberen het gepubliceerd te krijgen.”

„Het spijt me”, zei hij zacht, „wanneer ik u pijn heb gedaan. Maar toen ik dit verhaal gelezen had leek het alsof ik u al veel langer kende. De oorzaak hiervan is wellicht het feit, dat wij beiden verdriet hebben om iemand die van ons ging. Mij heeft de dood het liefste wat ik bezat ontnomen. Nog dagelijks voel ik het gemis schrijven. Diep geslagen wonden helen niet gauw.”

Plotseling was het of hij van zichzelf schrok. De uitdrukking op zijn gezicht veranderde snel.

„Nu zullen we eens tot een echt zakelijk gesprek zien te komen.” Het was opeens of een ander tot haar sprak. Boven hun hoofden hoorden ze onderhand de bedachtzame voetstappen van de oude mevrouw. Toen het laatste geregeld was keek hij licht fronsend op zijn horloge. Zij meende hiermee een tip te hebben gekregen dat ze vertrekken moest. Meteen stond ze op. Ze begon zich al te verontschuldigen maar hij liet haar niet uitspreken. „Blijft u toch zitten. Zonder een kopje koffie gaat u de deur niet uit. Ik weet zeker dat mijn moeder erg boos op mij zou zijn wanneer ik u zo zou laten gaan. Ik was een moment vergeten dat we zonder hulp zitten en vroeg mij af waar mijn moeder zolang bleef. In het kort vertelde hij de toedracht hiervan. „Mijn moeder is natuurlijk in de keuken aan de afwas. Het begroot me zo voor haar, maar waar haal ik voor ongeveer een week andere hulp vandaan?”

„Kan ik haar dan niet even helpen?” bood ze spontaan aan.

De oude mevrouw was heel dankbaar met de aangeboden diensten.

„Eduard als jij nu eens voor de inwendige mens zorgt dan drinken we gedrieën samen gezellig een kopje koffie”, organiseerde ze meteen.

Het was Yvonne de Graaf een ogenblik wonderlijk te moede toen zij een moment deze situatie overzag. Ook Eduards gedachten draaiden als mole-

wieken in het rond. En boven lag onwetend van deze wonderlijke gang van zaken het kind dat onbewust de hand hierin had.

De volgende morgen aan de ontbijttafel werden Eduard en zijn moeder met vragen bestormd.

„En hoe laat is juffie toen weggegaan? En vindt pappie juffie ook zo lief? Waarom heeft pappie niet gezegd dat juffie hier moest blijven? Er is nu toch al een andere juffie op school! En juffrouw van Laar komt misschien wel nooit meer terug!”

„Foei! Rini! Hoe kom je daarbij? Over een weekje is juffrouw van Laar weer bij ons.” Bestraffend keek de oude mevrouw het meisje aan.

„Eet jij je bordje maar leeg, puk!” Eduard probeerde het vlug over een andere boeg te gooien, maar Rini liet zich niet om de tuin leiden.

„Zal ik juffie vragen of ze oma weer komt helpen? Oma is al zo oud dat heeft pappie zelf gezegd...”

„Een weekje zal ik het wel kunnen uithouden.” En om haar af te leiden zei de oude dame: „Kijk eens wat een oud brood we hebben! Vanmiddag als ik jou uit school heb gehaald gaan we samen de eendjes voeren! Afgesproken?”

„Belooft u niet teveel, moeder!” Eduard had de opzet van zijn moeder niet door. „Vanmiddag bent u natuurlijk doodop! Laat Rini dan met de kinderen van de bureu naar huis komen...” Er werd verder niet meer over gesproken. Eduard moest zich haasten wilde hij op de door hem zelf bepaalde tijd op kantoor zijn. Nauwelijks was een uur verstreken of daar ratelde voor hem privé te telefoon. „Met juffrouw de Graaf zegt u? Er is toch niets met Rini?”

„Het tegendeel is waar”, ging de stem opgewekt verder. „Het lijkt wel of ze haar schade van een week moet inhalen. Haar mond staat geen ogenblik stil. En ze blijft volhouden dat oma gevraagd heeft of juffie weer komt helpen net als gisteren. Ik weet werkelijk niet wat ik hiervan geloven moet.”

„Ik ook niet”, antwoordde Eduard en zijn hele gezicht lachte. „In ieder geval zal er toch wel over gesproken zijn. Als u niet te moe bent misschien kunt u dan nog even langs komen? Wat zegt u? Bellen naar mijn moeder? Nee, dat zou ik maar niet doen. Wanneer u plotseling voor haar staat dan zal ze het misschien accepteren. O, prachtig, ja ja woensdag een halve dag school... Is het dan afgesproken?” Met een zucht en een lach legt Eduard de hoorn op de haak. Wat bezielde hem om in te gaan op de fantasie van een kind! Eigenlijk moest ze flink straf hebben! Vandaag verzon ze dit; morgen dat. Maar deze vorm van fantasie bij zijn dochtertje was iets wat hem te denken gaf. Zijn zoekende blik bleef, zoals gewoonlijk wanneer hij iets verwerken moest, rusten op de foto die voor hem stond.

„Rini's ogen”, konstateerde hij voor de zoveelste maal. En wat nu pas goed tot hem doordrong gaf hem een geweldige schok. Een schok van blijdschap. Het kind was niet alleen uiterlijk maar ook innerlijk het evenbeeld van haar moeder.

Wat grote Rini in haar hoofd had gezet gebeurde ook. Alleen het laatste was haar te machtig geweest. Ze wilde leven maar God had het anders beschikt. De peinzende uitdrukking op zijn gezicht verdween en maakte plaats voor een droeve blik. Maar reeds lag in die droefheid het begin van een glimlach verborgen. Grote Rini had hem gelukkig gemaakt. Nu zou door de kleine Rini het geluk in huis terugkeren. Aan dit en veel andere dingen moest Eduard in de komende dagen denken. Er was een brief van juffrouw van Laar gekomen dat ze niet meer zou terugkeren. Dit in verband

met de open plaats thuis. Het kwam Eduard voor dat hij zich wat al te gemakkelijk bij deze mededeling neerlegde. Het betekende in de eerste plaats voor zijn moeder nog langer zorgen en regelen. Gelukkig was spoedig goede hulp op komen dagen in de vorm van een werkster. Maar nauwelijks was dit voor elkaar of er deed zich een andere grotere zorg voor. Rini werd ziek. Heel erg zelfs! Hoge koortsen sloopten het kleine lichaampje.

Om beurten zaten Eduard en zijn moeder bij het ledikantje van het kind. Goede medicijnen deden voor een ogenblik de koorts afnemen om dan weer, zij het in iets mindere mate, terug te keren. Eduard dacht in deze dagen aan niets en niemand dan aan zijn Rini. Het enige wat hem uit zijn korte maar gelukkige huwelijk was overgebleven. Ook Yvonne de Graaf bracht menig uurtje bij het zieke meisje door. Aldoor weer riep haar hoge uitgeputte stemmetje om juffie. — Een consult met de specialist bracht wat nieuwe hoop.

Na het innemen van andere medicijnen trad werkelijk een zichtbare verbetering in. Wonderlijk zoveel als een kind verdragen kan als God na dagen van spanning tussenbeide komt! Groot was de dank van de vader en de grootmoeder en niet minder van Yvonne de Graaf toen eindelijk de zichtbare genezing intrad!

De eerste avond na de crisis zaten ze een ogenblik gedrieën bij het bed. De oude mevrouw scheen na haar onuitputtelijk geduld geen moment rustig te kunnen blijven zitten. Als door een wesp gestoken stond ze plotseling weer op. Rini had de oogjes wijd open. Haar blik volgde oma die de kamer uitging. Toen opeens zat ze rechtop in haar bedje. Haar handjes tastten naar de handen van haar vader en juffie. Even zocht het meisje naar woorden. De twee grote mensen verroerden zich niet. De spanning was voelbaar.

„Nu lijkt het net of ik een mamma en een pappa heb”, bracht het zachte stemmetje er met moeite uit. „En ook nog een oma!” verder kwam ze niet. De handjes lieten weer los. Het kleine hoofdje gleed terug in het kussen. Eduard kon geen woord uitbrengen.

Juffie vocht met haar tranen.

Onzeker zochten hun blikken elkaar.

Woorden waren overbodig. Het kind had immers uitgesproken wat ze allang van elkaar wisten...

Het kind scheen niet op een antwoord te wachten. Toch had Eduard er een. „Het zal niet lang meer duren Rini! Dan is juffie jouw mamma! Hoe vind je dat?” bracht hij er eindelijk haperend uit.

Niet dadelijk scheen de volle omgang van deze woorden tot het meisje door te dringen. Wel gleed een gelukkige glimlach over het smalle witte gezichtje. Beiden keken ze met diepe ontroering naar het kind, dat hun de weg naar een nieuw geluk gewezen had...!

*'t Is Kerstmis voor
U 't weet...*

„De Vriend”

een fraai kerstgeschenk. Prijs f 1,25

Te bestellen bij
NEERBOSCH' DRUKKERIJ TE NEERBOSCH
Westkanaaldijk 301 — Tel. 0 8800 - 2 21 10
Giro 90 87 09